

OUTPATIENT CARDS OF THE PATIENTS OF HOMEOPATHIC CENTER NAMED DEMIAN POPOV (KYIV)

Summary. *The article provides the results of retrospective analysis of Demian Popov Homeopathic Center (Kyiv) outpatient medical records. The analysis of the data substantiates high efficacy of classical homeopathy for treatment of adult and pediatric patients with chronic diseases.*

Key words: *classical homeopathy, homeopathic medicines.*

Стаття надійшла до редакції 23.10.2013р.

Гуцол Лариса Петрівна - к.м.н., доцент, докторант кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; drhutsol@ukr.net

Попов Дем'ян Володимирович - директор Гомеопатичного центру імені Дем'яна Попова; +38 044 235-86-01; info@homeopat.kiev.ua

Гуцол Катерина Миколаївна - студентка 5 курсу Вінницького національного медичного університету ім.М.І.Пирогова; +38 063 688-33-64; cathy.hutsol@mail.ru

---

© Кравченко Н.В., Яремчук П.В., Довбиш В.А.

УДК: 796.015.4+340.111.5

Кравченко Н.В., Яремчук П.В., Довбиш В.А.

Вінницька обласна державна адміністрація, департамент соціальної політики (вул. Соборна, 89 м. Вінниця, Україна, 21100), Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра фізичного виховання, ЛФК і реабілітації (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21018), Вінницький національний технічний університет, кафедра суспільно-політичних наук (вул. Хмельницьке шосе, 95 м. Вінниця, Україна, 21021)

АТЕСТАЦІЯ ТРЕНЕРІВ І ФАХІВЦІВ З ПИТАНЬ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДЛЯ ІНВАЛІДІВ: ПРАВОВІ ПРИНЦИПИ

Резюме. *У роботі здійснено аналіз правових принципів Порядку атестації тренерів та фахівців з питань фізкультурно-спортивної реабілітації, які беруть участь у фізкультурно-оздоровчих, фізкультурно-реабілітаційних та спортивних заходах для інвалідів.*

Ключові слова: *принцип, інвалід, атестація, тренер, колегіальність, систематичність, законність.*

Вступ

Проголошений у ст. 1 Конституції України соціальний характер нашої держави покладає на всі її органи обов'язок особливого піклування про інвалідів. На жаль, кількість громадян, які належать до цієї категорії у нас, як і в усьому світі, постійно зростає. Особливо вражають цифри щодо дитячої інвалідності. Як зазначають науковці Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова у Вінницькій області показник дитячої інвалідності у 2010 році склав 219 на 10 тис. дитячого населення [Паламар та ін., 2012]. А у вересні ж 2013 р. тут проживало більше 6000 дітей-інвалідів [33-й канал, №40 (25 вересня 2013 р.)]. Цифри ж "дорослої" інвалідності ще більш вражаючі! Тому сьогодні надзвичайно актуальним є питання соціальної адаптації та всебічної реабілітації представників цієї соціальної групи.

Дослідженню означеної проблеми присвячені роботи таких відомих вітчизняних та закордонних медиків, юристів, психологів, соціологів як В. Бурак, Н. Гайда, О. Гафурова, В. Романець, Д. Карпенко, В. Корнев, Л. Назарчук, В. Пилипенко, П. Пилипенко, І. Паламар, І. Сирота, Г. Скачкова, М. Тарасюк, В. Томчук, О. Процек, В. Чебан, та ін.

Одним зі шляхів вирішення цієї проблеми бачиться активне залучення інвалідів до фізичної культури та спорту. Особливу, можна сказати - провідну, роль в цьому процесі покликани відіграти тренери та фахівці з фізкультурно-спортивної реабілітації, які беруть участь

у фізкультурно-оздоровчих, фізкультурно-реабілітаційних та спортивних заходах для інвалідів. Рівнем їх професійних знань та вмінь багато в чому визначається ступінь залучення інвалідів до спорту та фізичної культури.

Мета дослідження - провести аналіз втілення правових принципів у нормах Порядку проведення атестації тренерів та фахівців з фізкультурно-спортивної реабілітації, які беруть участь у фізкультурно-оздоровчих, фізкультурно-реабілітаційних та спортивних заходах для інвалідів (далі - Порядок).

Матеріали та методи

Вивчення піднятого питання вимагало проведення структурно-логічного аналізу Порядку, застосування загально-філософських та теоретико-правових методів пізнання.

Результати. Обговорення

Право проводити фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність, фізкультурно-спортивну реабілітацію інвалідів, відповідно до ст. 49 Закону України "Про фізичну культуру і спорт", надається фахівцям, які мають спеціальну освіту та відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень. Тренери та фахівці проходять обов'язкову атестацію в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та

спорту (далі - атестація).

З жовтня 2011 року процедура такої атестації здійснюється на підставі наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1078 від 20.09.2011 р. (зареєстр. в Міністерстві юстиції України 10.10.2011 р. за № 1158 / 19898). Цим наказом затверджено Порядок.

Відповідно до цього нормативного акту, атестація - це система заходів, спрямована на всебічне комплексне оцінювання діяльності тренерів, фахівців з фізкультурно-спортивної реабілітації, які беруть участь у фізкультурно-оздоровчих, фізкультурно-реабілітаційних та спортивних заходах для інвалідів, за якою визначаються відповідність займаній посаді, рівень кваліфікації, присвоюється кваліфікаційна категорія.

В основі проведення атестації лежить низка правових принципів. Під принципом необхідно розуміти "основне, вихідне положення теорії, вчення, науки, світогляду; центральне поняття", визначальну ідею, що поширюється на всі явища знань, де цей принцип абстрагований [Зайчук та ін., 2000].

Важко не погодитись із міркуванням О.Скакун [2001], яка під принципами права як одним з головних видів суспільних принципів розуміє "об'єктивно властиві праву відправні начала, незаперечні вимоги (позитивні зобов'язання), які ставляться до учасників суспільних відносин із метою гармонічного поєднання індивідуальних, групових і громадських інтересів".

Одним з основних правових принципів атестації є принцип колегіальності. Він полягає в тому, що прийняття рішення щодо кожної особи, яка проходить атестацію, здійснюється колегіально. Як зазначає В. Колпаков, "принцип колегіальності передбачає обговорення... питань колективами спеціалістів, думка яких повинна враховуватись при прийнятті рішень" [Колпаков, 1999]. Цей принцип притаманний діяльності переважної більшості органів усіх демократичних держав, органів місцевого самоврядування, громадським організаціям тощо. Його реалізація в процесі атестації полягає в наступному.

Атестацію тренерів, так само як і атестацію фахівців, проводять регіональні центри з фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт" (далі - регіональні центри "Інваспорт"). Для цього наказом начальника регіонального центру "Інваспорт" утворюється атестаційна комісія (далі - комісія) та визначається її кількісний та персональний склад. Атестація і голосування проводяться за участю у засіданні не менше 2/3 членів затвердженого складу комісії. Результати голосування визначаються більшістю голосів. У разі рівного розподілу голосів голос голови комісії є вирішальним.

Тобто рішення по особі, яка атестується, приймається не одноосібно, а більшою кількістю присутніх членів комісії. Таким чином в цьому принципі відображається також і принцип демократизму процедури атестації.

Інший принцип атестації - принцип систематичності

- означає, що вона має проходити регулярно через певні проміжки часу. За загальним правилом, атестація проводиться один раз на чотири роки. Однак, при виконанні тренером кваліфікаційних вимог, які дають йому право на отримання кваліфікаційної категорії вищого рівня, він може подати до відповідної комісії документи до закінчення строку дії раніше присвоєної йому кваліфікаційної категорії. Така норма значно стимулює професійне зростання тренерів, націлює їх на досягнення вищих результатів.

Разом з тим Порядок встановив, що атестації не підлягають тренери та фахівці, які працюють менше ніж один рік. А тренери та фахівці, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю, пологами і доглядом за дитиною, проходять атестацію не раніше як через рік після виходу на роботу. Зазначені норми є юридичними засобами захисту трудових прав цих категорій працівників, оскільки надають їм часовий проміжок для виявлення своїх професійних вмінь та навиків. Однак, враховуючи особливу психолого-педагогічну складність їх діяльності та специфіку соціальної групи, з представниками якої вони працюють, цей часовий проміжок, на нашу думку, варто було б збільшити.

Вказані принципи втілюють (реалізують) в собі більш загальний принцип атестації - принцип цілісності критеріїв та умов, які забезпечують об'єктивне ставлення до тренерів та фахівців. Цей принцип полягає в тому, що до всіх осіб, які проходять атестацію, застосовуються однакові норми: а) щодо переліку документів, які вони мають подати до комісії (п. 9.4 та п. 10.1 Порядку); б) щодо умов присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій; в) щодо виконання встановлених вимог. Такими вимогами є: 1) підготовка визначеної кількості спортсменів-інвалідів; 2) спортивні результати підготовлених спортсменів-інвалідів; 3) особисті спортивні та тренерські досягнення.

Так, наприклад, Порядок встановлює, що спортсменам-інвалідам - членам національних збірних команд України з видів спорту, що завершили професійну спортивну діяльність, мають відповідну освіту, спортивне звання і титули чемпіонів або призерів Параолімпійських, Дефолімпійських ігор, при переході на посаду тренера може бути присвоєно першу кваліфікаційну категорію. Крім того, відповідно до цього документу, перша і вища кваліфікаційні категорії можуть бути присвоєні повторно на один термін тренерам, які мають почесне спортивне звання "Заслужений тренер України" або за підготовку члена національної збірної команди України, кандидата до національної збірної команди України за умови виконання ними вимог другої кваліфікаційної категорії.

Принцип цілісності критеріїв та умов, які забезпечують об'єктивне ставлення до тренерів та фахівців вимагає повного, без жодних виключень застосування Положення до всіх тренерів та фахівців всіх видів спорту у всіх регіонах України. Він, на відміну від вище охарак-

теризованих принципів, є прикладом безпосереднього втілення в Порядку норм ст. 21 та ст. 24 Конституції України та загально правового принципу законності.

Законність, на думку В. Лазарева, - це сукупність одноманітних, але різнопланових вимог, пов'язаних з відношенням до законів і втілення їх в життя [Топорнин, 2001]. Це визначення, на наш погляд, характеризує законність "статично", лише як стан (ситуацію), тобто аналізує її однобічно.

Законність - явище різнопланове і може виступати як принцип, метод, режим. Такий її "триєдиний" характер, на думку О. Скакун [2001], полягає в тому, що "без принципу законності як засадничого начала діяльності... державних і громадських організацій, ... громадян, без законності як методу державного управління суспільством не відбудеться режим законності".

Інші юристи, поглиблюючи цей підхід до розуміння законності, вважають обґрунтованим її розгляд у таких "аспектах: 1) в плані "правового" характеру суспільного життя; 2) з позиції вимоги загальної поваги до закону і обов'язків його виконання всіма без винятку; 3) під кутом зору домагання реального захисту та забезпечення прав, інтересів громадян і охорони правопорядку в цілому від будь-якого свавілля". На їх думку, законність, як загально правовий принцип, проникає в плоть правової матерії, визначає її формування, функціонування, розвиток і, зокрема, таку ознаку права, як верховенство правового закону і піднормативність правозастосовних актів [Кельман та ін., 2005].

Таким чином, зміст Порядку як важливого підзаконного акту в галузі підбору і стимулювання тренерів та фахівців з фізкультурно-спортивної реабілітації, які

беруть участь у фізкультурно-оздоровчих, фізкультурно-реабілітаційних та спортивних заходах для інвалідів свідчить про теоретичну справедливість означених міркувань та про його всебічну відповідність принципу законності. Разом з тим, сам Порядок є втіленням законності як правового принципу та методу захисту і тренерів та фахівців, і інвалідів.

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Порядок є підзаконним нормативно-правовим актом, побудованим на правових принципах, що відображають та втілюють собою принцип законності - загально-правовий принцип демократичної, соціальної держави. Цей принцип необхідно одночасно розглядати і як метод, і як режим правовідносин. Дотримання та виконання цього та інших правових принципів сприятиме формуванню кола тренерів та фахівців, які підвищуватимуть свій професійний рівень, що, в свою чергу сприятиме процесам реабілітації інвалідів.

2. З метою покращення захисту професійних і трудових прав тренерів та фахівців, які перебували у відпустці у зв'язку з вагітністю, пологами і доглядом за дитиною, враховуючи психолого-педагогічні особливості їх діяльності та специфіку соціальної групи, з представниками якої вони працюють, вважаємо за доречне проведення їх атестації не раніше як через два роки після виходу на роботу, а не через рік, як це визначено у Порядку тепер.

Подальші розробки мають спрямовуватись на вивчення правових основ оплати праці фахівців, їх соціального захисту та пенсійного забезпечення.

Список літератури

Адаптація до життя дітей і молоді у Вінницькій області з особливими потребами /І.В.Паламар, М.Б.Тарасюк, В.М.Томчук [та ін.] //Вісник Вінницького національного медичного університету. - 2012. - Т.16, №1. - С. 199-203.	Кельман М.С. Загальна теорія держави та права: підручник /М.С.Кельман, О.Г.Мурашин, Н.М.Хома. - [2-ге видання, стереотипне]. - Львів: "Новий Світ-2000", 2005. - С. 285, С. 492.	Харків: Консум, 2001. - С. 221, С. 446, С. 447.
Більше ніж 6000 дітей-інвалідів проживає на Вінниччині //Газета "33-й канал". - 2013 (25 вересня). - № 40.	Колпаков В.К. Адміністративне право України: підручник / Колпаков В.К. - К.: Юрінком Інтер, 1999. - С. 30.	Теорія держави і права. Академічний курс: підручник; за ред. О.В.Зайчука, Н.М.Оніщенко /О.В.Зайчук, Н.М.Оніщенко. - К.: Юрінком Інтер, 2006. - С. 45.
	Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник; пер. з рос. /Скакун О.Ф. -	Юридическая энциклопедия; отв. ред. Б.Н.Топорнин. - М.: Юристь, 2001. - С. 323.

Кравченко Н.В., Яремчук П.В., Довбыш В.А.

АТТЕСТАЦИЯ ТРЕНЕРОВ И СПЕЦИАЛИСТОВ С ФИЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ ИНВАЛИДОВ: ПРАВОВЫЕ ПРИНЦИПЫ

Резюме. В работе проведен анализ правовых принципов Порядка аттестации тренеров и специалистов по вопросам физкультурно-спортивной реабилитации, которые принимают участие в физкультурно-оздоровительных, физкультурно-реабилитационных и спортивных мероприятиях для инвалидов.

Ключевые слова: принцип, инвалид, аттестация, тренер, коллегиальность, систематичность, законность.

Kravchenko N.V., Yaremchuk P. V., Dovbysh V.A.

CERTIFICATION OF TRAINERS AND SPECIALISTS IN PHYSICAL CULTURE AND SPORTS REHABILITATION OF DISABLED PEOPLE: LEGAL PRINCIPLES

Summary. The article is devoted to the analysis of legal principles of rules of certification of trainers and specialists in physical culture and sport rehabilitation, who participate in physical-culture and health-improving, physical-culture and rehabilitation, sports measures for disabled people.

Key words: principle, disabled person, certification, trainer, collective responsibility, regularity, legality.

Стаття надійшла до редакції 19.10.2013р.

Кравченко Надія Валеріївна - головний спеціаліст департаменту соціальної політики Вінницької обласної державної адміністрації; Nadja-dovbish@rambler.ru
Яремчук Павло Володимирович - викладач кафедри фізичного виховання, ЛФК і реабілітації Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; +38 0432 35-71-49
Довбиш Валерій Аркадійович - к.філос.н., доцент кафедри суспільно-політичних наук Вінницького національного технічного університету; +38 098 726-88-97

© Петрушенко В.В., Коваль В.М., Дорожинський Ю.А., Радьога Я.В.

УДК: 617-089

Петрушенко В.В., Коваль В.М., Дорожинський Ю.А., Радьога Я.В.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра хірургії №1 з курсом ендоскопічної та лазерної хірургії (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21018)

АНАЛІЗ РОБОТИ ЕНДОСКОПІЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ КЛІНІЧНОЇ ЛІКАРНІ ІМ. М.І. ПИРОГОВА ЗА 2011-2013 РОКИ

Резюме. *Аналіз роботи ендоскопічного відділення Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М.І. Пирогова в період з 2011 по 2013 роки в умовах функціонування в рамках "Проекту Концепції Державної цільової програми "Ендоскопія" на 2011 - 2015 роки" продемонстрував незначне зниження обсягу діагностичної та збільшення частоти застосування високотехнологічних методів лікувальної допомоги населенню області. Таку ситуацію, на нашу думку, можна пояснити частковим зниженням фінансових видатків на ендоскопічну службу з одного боку, та розширенням в останні роки мережі приватних медичних центрів, які пропонують повний спектр ендоскопічних досліджень з іншого боку. Ендоскопічне відділення на сьогоднішній день потребує оснащення сучасною ендоскопічною апаратурою з високою роздільною здатністю та технологією NBI, а також апаратом ендоскопічного УЗД.*

Ключові слова: *ендоскопія, ендоскопічні маніпуляції, ендоскопічні операції, показники роботи, Вінницька обласна клінічна лікарня ім. М.І. Пирогова.*

Вступ

Наприкінці 2010 року вийшло повідомлення про "Проект Концепції Державної цільової програми "Ендоскопія" на 2011 - 2015 роки", який було розроблено в рамках виконання Указу президента України від 27.01.2010 №70/2010 "Про додаткові заходи щодо реформування системи охорони здоров'я населення" та з метою підвищення якості надання високоспеціалізованої та кваліфікованої ендоскопічної допомоги населенню [Концепція Державної цільової програми, 2010].

Відповідно до даної програми було заплановано створення Республіканського та регіональних центрів гастроінтестинальної ендоскопії, покращення матеріально-технічної бази ендоскопічної служби, удосконалення нормативно-правової бази щодо чіткого визначення гарантованого державою рівня ендоскопічної допомоги та порядку застосування діагностично-лікувальних методик, що не входять до цього переліку, проведення широкої освітньої програми у засобах масової інформації та у навчальних закладах.

Впровадження даного комплексу заходів мало не лише призвести до покращення якості діагностичної допомоги на первинному етапі, а й знизити подальші витрати, пов'язані з лікуванням хворих.

Безпосередньо для пацієнтів, впровадження даної Програми в повному обсязі прогнозувало зменшення летальності та оперативної активності при гострій хірургічній патології, зменшення витрат на медикаментозне лікування, значне скорочення терміну перебування хворого на лікарняному ліжку та строку реабілітації, підвищення тривалість та якість життя населення, зниження рівня первинного виходу на інвалідність (на-

самперед хворих працездатного віку) внаслідок ускладнень.

Дана Програма була в певній мірі впроваджена і в роботу Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М.І. Пирогова.

Метою нашого дослідження було проаналізувати результати роботи ендоскопічного відділення Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М.І. Пирогова за 2011 - 2013 роки, встановити основні тенденції та визначити перспективи подальшого розвитку.

Матеріали та методи

В основу даного дослідження було покладено узгальнену інформацію із звітів про роботу ендоскопічного відділення Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М.І. Пирогова за 2011 - 2013 роки.

На даний час штатний розпис ендоскопічного відділення включає 6 посад лікаря-ендоскопіста, 6 посад медичної сестри кабінету ендоскопії, а також 3 посади молодшої медичної сестри кабінету ендоскопії.

Робоча апаратура ендоскопічного відділення представлена гастроскопами, бронхоскопами та колоноскопами Olympus, дуоденоскопом Fujinon, відеопроцесорами Pentax EPM-3300 та Fujinon EPX-2000, апаратом аргоноплазменої та електрокоагуляції S?ring ARCO 3000.

Основні показники роботи наведені у таблиці 1.

Всі діагностичні та лікувальні ендоскопічні маніпуляції виконуються згідно показів, визначених чинним Стандартом організації та професійно орієнтовані протоколи надання невідкладної допомоги хворим з хірургічною патологією органів живота та грудної клітки, на-